

ЗДАТНІСТЬ ФОРМУВАТИ МОТИВАЦІЮ УЧНІВ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Галина Марчук, директорка комунальної установи “Центр професійного розвитку педагогічних працівників Дрогобицької міської ради Львівської області”, вчителька хімії Дрогобицького наукового ліцею імені Богдана Лепкого, м. Дрогобич, Україна
galka.mar@gmail.com

Необхідні компетентності та вимоги до освітньо-педагогічної діяльності вчителя визначені професійним стандартом. Здатність формувати мотивацію учнів передбачена трудовою функцією педагогічного партнерства і є складовою професійної компетентності вчителя.

В умовах трансформації нинішньої системи освіти відбувається переосмислення процесів та моделей мотивації учасників освітнього процесу. В основі Мотивації 1.0 лежить інстинкт виживання. Мотивація 2.0 або як її називають мотивацією “батого та пряника” забезпечувала високу ефективність ручної праці, конвеєрного виробництва та активно використовувалася в класно-урочній системі шкільної освіти впродовж багатьох років. Природа нашої праці змінюється від механічної до творчої й вимагає критичного мислення та креативності. Система Мотивації 3.0 зосереджена на особистості, її бажаннях, внутрішніх потребах: автономії, майстерності, цілеспрямованості. Формування Мотивації 3.0 буде ефективним за умови, якщо учень знає, куди й навіщо він рухається за індивідуальним маршрутом; вміє визначати свої навчальні цілі та самостійно планувати власне навчання; може співпрацювати в команді, об’єднувати свої зусилля; відстежувати свій прогрес, отримувати підтримку; розуміє сенс форм навчальної діяльності, у які він залучений. Майбутнє освіти за мотивацією 4.0, яка розвиватиме й підтримуватиме мислення зростання. Воно ґрунтується на вірі в те, що базові якості людини – це те, що вона може розвинути своїми зусиллями.

Однією з найвідоміших моделей мотиваційного дизайну навчання є модель уваги, релевантності, впевненості та задоволеності або ARCS, створена американським педагогом і психологом Джоном Келлером (Keller, 1987, 2010). Модель ARCS зосереджена на впровадженні мотивації на уроках та передбачає послідовність дій: насамперед важливо захопити увагу учня, відтак переконати його в значущості процесу навчання, вселити або підтримати впевненість у власних силах і зрештою домогтися задоволеності від навчання та отриманих результатів.